

2022/2147(INI)

31.1.2023

LAUSUNTO

liikenne- ja matkailuvaliokunnalta

aluekehitysvaliokunnalle

syrjäisimpiä alueita koskevan komission uuden tiedonannon arvioinnista
(2022/2147(INI))

Valmistelija: Beata Mazurek

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Liikenne- ja matkailuvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa aluekehitysvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. toteaa, että syrjäisimmät alueet ovat erottamaton osa EU:ta ja että niillä on sekä mahdollisuuksia että haasteita, jotka liittyvät niiden suureen biodiversiteettiarvoon, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sekä liikkumismahdollisuuksia, saavutettavuutta ja yhteyksiä koskeviin rajoitteisiin; katsoo, että tämän vuoksi kyseisillä alueilla olisi oltava mahdollisuus hyödyntää liikkumismahdollisuuksia, liikennettä ja matkailua tukevia EU:n rahoitusvälineitä ja ohjelmia;
- B. ottaa huomioon, että syrjäisimmät alueet ovat erittäin riippuvaisia liikenteestä ja erityisesti lento- ja meriyhteyksistä ainoana yhteyksinä mantereeseen ja että niille aiheutuu lisäkustannuksia, jotka liittyvät tavaroiden ja palvelujen tuontiin ja vientiin, niiden alueelliseen talouskehitykseen ja matkustajaliikenteeseen; ottaa huomioon, että saaristoalueiden tapauksessa kaksinkertainen eristyneisyys pahentaa tällaisia haasteita;
- C. ottaa huomioon, että syrjäisimmille alueille on ominaista niiden syrjäinen sijainti ja saaristolunne, minkä vuoksi ne ovat entistä haavoittuvammassa asemassa; ottaa huomioon, että ne ovat erityisen riippuvaisia siniseen talouteen perustuvasta toiminnasta, kuten meriliikenteestä, merenkulusta ja merimatkailusta; ottaa huomioon, että satamat ovat tärkeitä tavara- ja matkustajaliikenteen keskuksia;
- D. ottaa huomioon, että meri- ja ilmailualan päästöjen vähentäminen on välttämätöntä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja eurooppalaisessa ilmastolaissa¹ asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi; katsoo, että syrjäisimmille alueille olisi annettava riittävästi aikaa sopeutua tällaiseen siirtymään;
- E. ottaa huomioon, että matkailun osuus syrjäisimpien alueiden talouksista on merkittävä; ottaa huomioon, että ala on kärsinyt merkittävästi covid-19-kriisistä sekä energian, polttoaineiden ja elintarvikkeiden hintojen noususta Venäjän Ukrainaan kohdistaman laittoman hyökkäyksen seurauksena; ottaa huomioon, että sen on osallistuttava myös vihreään ja digitaaliseen siirtymään;
- F. ottaa huomioon, että sinisellä taloudella on olennaisen tärkeä tehtävä syrjäisimpien alueiden talouskasvun ja vaurauden kannalta; ottaa huomioon, että rannikko- ja merimatkailun osuus sinisen talouden työpaikoista on 60 prosenttia ja että kyseisillä aloilla tarvitaan erittäin päteviä ja ammattitaitoisia ammattilaisia;
- G. ottaa huomioon, että vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa todetaan, että syrjäisimmillä alueilla on poikkeuksellisen suuri biodiversiteettiarvo, ja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30. kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

vahvistetaan, että komissio suhtautuisi myönteisesti syrjäisimpien alueiden sisällyttämiseen EU:n suojelualueiden Natura 2000 -verkostoon, mitä ei ole vielä tehty;

- H. ottaa huomioon, että ilmastonmuutoksen vaikutukset uhkaavat erityisesti syrjäisimpiä alueita, vaikka ne eivät ole vaikuttaneet merkittävästi ilmastonmuutoksen syihin;
- I. katsoo, että syrjäisimpien alueiden olisi hyödynnettävä niiden luonnollisesta sijainnista johtuvaa valtavaa potentiaalia kehittää keskeisiä aloja, kuten ekomatkailua ja muita matkailun alasektoreita, kestäväää liikkumista, kiertotaloutta ja uusiutuvien energianlähteiden alaa, jotta voidaan yhdistää taloudellinen kehitys ja haavoittuvien ekosysteemien suojeleu;
1. muistuttaa tarpeesta varmistaa kaikkien syrjäisimpien alueiden alueellinen yhteenkuuluvuus meri- ja lentoliikenteen avulla; katsoo, että suhteettoman korkeat kustannukset eivät saisi vaikuttaa matkustaja- tai tavaraliikenteeseen;
 2. pitää myönteisenä komission ehdotusta tarkistaa Euroopan laajuisia liikenneverkkoa (TEN-T) koskevaa asetusta², jossa määritetään syrjäisimpien alueiden yhteystarpeet ja korostetaan yhteenkuuluvuutta ja saavutettavuutta tavoitteina ja painopisteinä, jotta ne voivat saada tukea Verkkojen Eurooppa -välineestä (CEF); kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota sisällyttämään tämän vuoksi näiden alueiden asiaankuuluvan infrastruktuurin tarvittaessa TEN-T-verkkoon, jotta CEF-välinettä on mahdollista hyödyntää siten, että vastaava yhteisrahoitusosuus on enintään 70 prosenttia, ja jotta niistä voi päästä eurooppalaisiin liikennekäytäviin, jotta voidaan tukea muun muassa vaihtoehtoisten polttoaineiden toimitusinfrastruktuuria satamissa ja sen laajentamista ja huoltoa sekä kaupunkiliikennettä, ilmailua ja tieverkkoa;
 3. huomauttaa, että alustavassa toimielinten välisessä sopimuksessa lentoliikenteeseen sovellettavien EU:n päästökauppajärjestelmän sääntöjen tarkistamisesta todettiin, että EU:n päästökauppajärjestelmästä olisi vapautettava vuoteen 2030 asti lennot, joita liikennöidään jäsenvaltion syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalla alueella sijaitsevan lentoaseman ja kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevan lentoaseman, myös saman jäsenvaltion syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalla alueella sijaitsevan toisen lentoaseman, välillä; katsoo vastaavasti, että EU:n päästökauppajärjestelmästä olisi vapautettava vuoteen 2030 merimatkat jäsenvaltion syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalla alueella sijaitsevan sataman ja kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevan sataman, myös saman jäsenvaltion syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalla alueella sijaitsevan toisen sataman, välillä sekä alusten toiminta kyseisissä satamissa; korostaa, että parlamentin 19. lokakuuta 2022 antamassa FuelEU Maritime -aloitetta koskevassa kannassa³ määritettyjä poikkeuksia olisi noudatettava ja samalla olisi nopeutettava vihreää siirtymää ottaen huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet;

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11. joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

³ Euroopan parlamentin 19. lokakuuta 2022 antama kanta ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä sekä direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta (Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0367).

4. kehottaa komissiota ottamaan alueiden erityispiirteet huomioon tarkistettaessa kaikkia asiaankuuluvia säädöksiä esittämällä arviointeja ennakoituista vaikutuksista syrjäisimpiin alueisiin, mukaan lukien tarvittavat tiedot taloudellisista, yhteiskunnallisista ja ympäristöön liittyvistä seurauksista, parempaa lainsäädäntöä koskevan komission agendan mukaisesti;
5. korostaa, että 55-valmiuspaketin ja siihen kuuluvien lainsäädäntöehdotusten mukana ei ole esitetty erityisesti syrjäisimpiä alueita koskevaa vaikutustenarviointia, ja painottaa, että syrjäisimmät alueet tarvitsevat erityispiirteidensä ja -tarpeidensa vuoksi lisätukea oikeudenmukaisen vihreän siirtymän takaamiseksi erityisesti 55-valmiuspaketin toimintapolitiikkojen puitteissa;
6. kehottaa komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta sallia syrjäisimpien alueiden erityiskohtelu liikennealan valtiontuen osalta, joka ei vääristäisi kilpailua unionin tasolla;
7. kannustaa komissiota edistämään yhteyksiä ja liikkumismahdollisuuksia koskevien EU:n välineiden käyttöönottoa; katsoo, että tämän vuoksi on tärkeää esittää erityisiä pyyntöjä, jotka koskevat komission hallinnoimien EU:n ohjelmien yhteydessä syrjäisimmillä alueilla toteutettavia hankkeita, ja järjestää tiedotuspäiviä syrjäisimmille alueille tarjolla olevista mahdollisuuksista; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään näitä rahoitusmahdollisuuksia, kuten merenalaisten kaapelien korvaamishankkeita koskevia pyyntöjä, jotta voidaan varmistaa, että syrjäisimmillä alueilla on hyvät yhteydet vuoteen 2050 mennessä;
8. kehottaa komissiota luomaan liikennealaa koskevan syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia erityisiä valinnaisia toimenpiteitä koskevan ohjelman (POSEI), jotta voidaan kompensoida syrjäisimpien alueiden kumulatiivisia haittoja ja epäedullisia tekijöitä, mukaan lukien syrjäinen sijainti, huonot yhteydet ja liikkumismahdollisuudet, riippuvuus lento- ja meriliikenteestä sekä vaikea maasto; kehottaa korottamaan merkittävästi koheesioon liittyvien budjettikohtien määrärahoja eli sellaisia määrärahoja, joilla voidaan edistää julkisia investointeja kestäviin ja digitaalisiin liikkumisvaihtoehtoihin ja liikenneinfrastruktuureihin;
9. korostaa, että TEN-T-suuntaviivojen mukaan kaikkien unionin alueiden saavutettavuuden ja yhteyksien varmistaminen ja parantaminen ovat prioriteetteja ja erityishuomiota on kiinnitettävä syrjäisimpiin alueisiin ja muihin alueisiin, joilla on väestöön tai saavutettavuuteen liittyviä haasteita, kuten saarialueisiin ja syrjäisiin alueisiin; muistuttaa, että vuosien 2021–2027 CEF-välineestä voidaan myöntää enintään 70 prosentin yhteisrahoitusosuus syrjäisimmillä alueilla toteutettaville hankkeille, jotka liittyvät liikenne-, digitaali- ja energia-aloihin;
10. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kestävästä liikkuvuudesta kehittämissä syrjäisimmillä alueilla edistämällä muun muassa investointien avulla kestäviä vaihtoehtoja fossiilisille polttoaineille ja nykyaikaistamista sekä satama- ja lentoasemainfrastruktuureista johtuvien päästöjen, ilman saastumisen ja meluhaittojen vähentämistä;
11. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja alueviranomaisia edistämään liikennemuotojen monipuolistamista ja varmistamaan sen muun muassa tukemalla tarvittavien

infrastruktuurien, kuten pyöräkaistojen ja jalankulkuväylien, rakentamista ottaen huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet, kuten vuoristoisuus;

12. pitää valittavana, että monilla näiden alueiden asukkailla ei ole peruspalveluja, kuten mahdollisuutta käyttää julkista liikennettä, millä on kerrannaisvaikutuksia mahdollisuuksiin käyttää muita palveluja, saada koulutusta ja hyödyntää taloudellisia mahdollisuuksia; kehottaa komissiota toteuttamaan tiiviissä yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa lisätoimia tällaisten mahdollisuuksien parantamiseksi, myös ottamalla käyttöön innovatiivisia liikkumisjärjestelmiä; kehottaa kehittämään pilottihankkeita ja valmistelutoimia, jotka perustuvat politiikkatoimiin ja aloitteisiin, kuten kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmat (kaupunkiliikenne) ja älykäs maaseutuliikenne (maaseutuliikenne), ja joiden tavoitteena on saattaa sidosryhmät yhteen, jotta voidaan saada aikaan mielekkäitä ja johdonmukaisia kestäviä liikennevaihtoehtoja sekä asukkaille että vierailijoille;
13. muistuttaa, että kaikilla jäsenvaltioilla on oltava nykyaikainen, turvallinen ja kestävä liikenneinfrastruktuuri, jotta voidaan edistää matkustamista koko EU:ssa, helpottaa pääsyä syrjäisimmille ja syrjäisille alueille ja saarille Euroopan sisäisen ja kansainvälisen matkailun kestävässä muodoissa sekä lujittaa alueellista yhteenkuuluvuutta;
14. kehottaa komissiota perustamaan syrjäisimpiä alueita varten teknisen tuen foorumin, jotta voidaan helpottaa mahdollisuuksia saada EU:n rahoitusta liikenne- ja matkailualan suuria hankkeita varten ja järjestää työpajoja, kiertue-esityksiä ja tiedotuspäiviä rahoituspyyntöjen tai hankepyyntöjen avaamisesta kyseisillä alueilla;
15. kehottaa komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta luoda erityinen matkailun laatumerkki, joka olisi merkki kestävästä, digitalisoidusta matkailusta ja gastronomisesta monimuotoisuudesta;
16. kehottaa komissiota ottamaan huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja lisärajoitteet Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklan mukaisesti laatiessaan matkailulainsäädäntöä ja arvioidessaan sen vaikutuksia, sillä näiden alueiden taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurin kehitys riippuu suuresti määrin matkailusta; muistuttaa tarpeesta varmistaa riittävä rahoitus syrjäisimpien alueiden saavutettavuuden turvaamiseksi ja taata EU:n rahoitus kestävä ja digitalisoidun matkailualan elpymisen ja kehittämisen tukemiseksi, mukaan lukien laadukkaiden työpaikkojen luominen alalla vahvistamalla elinikäistä oppimista ja laatimalla kattavia oppaita, joissa kartoitetaan kaikki saatavilla olevat tiedot EU:n rahoitusmahdollisuuksista;
17. toteaa, että matkailun kestävä muoto ja erityisesti ekomatkailu tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia kehittää syrjäisimpiä alueita edelleen, koska ne liittyvät moniin erilaisiin ympäristön, talouden ja yhteiskunnan aloihin, joilla voi olla merkittäviä kerrannaisvaikutuksia muihin toimialoihin;
18. katsoo, että syrjäisimmistä alueista voi tulla kestävyden edelläkävijöitä, kun niillä keskitytään kestäväan matkailuun, jossa on osallisena pienimuotoisia, paikallisessa omistuksessa olevia yrityksiä ja jossa korostetaan matkakohteesta ainutlaatuisen tekeviä asioita, tarjotaan työpaikkoja paikallisille ja kunnioitetaan paikallista elämäntapaa ja

joka on sopusoinnussa paikallisten perinteiden ja luonnon ekosysteemien kanssa; kehottaa komissiota edistämään tällaisten uusien liiketoimintamallien kehittämistä;

19. kehottaa komissiota perustamaan seuraavaan monivuotiseen rahoituskehukseen matkailua koskevan budjettikohdan, osoittamaan matkailulle varoja unionin vuotuisista talousarvioista sekä perustamaan Euroopan matkailuviraston;
20. kehottaa komissiota ehdottamaan EU:n yhteistä matkailupolitiikkaa, jolla olisi varmistettava alan valmiudet selviytyä muun muassa tulevien pandemioiden tai minkä tahansa matkailutoiminnan vaarantavien tapahtumien, kuten ilmastonmuutoksen, vaikutuksista ja jossa olisi otettava huomioon syrjäisimpien alueiden erityistapaus; kehottaa tämän vuoksi komissiota tekemään matkailun kestävydestä matkailustrategiansa yleisen tavoitteen sen sijaan, että se olisi vain yksi strategian pilareista, ja kehottaa seuraamaan tätä asiaankuuluvissa rahoitusohjelmissa ja EU:n toimintapolitiikoissa;
21. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan matkailualaa syrjäisimmillä alueilla alan elpymisen sekä digitaalisen ja vihreän siirtymän edistämiseksi ja kiinnittämään erityistä huomiota alan mikroyrityksiin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin muun muassa hyödyntämällä EU:n nykyisiä rahastoja ja käynnistämällä syrjäisimpiä kohteita koskevia pilottihankkeita;
22. kehottaa komissiota kehittämään vesistö- ja rannikkomatkailua koskevia aloitteita ja erityisesti kehittämään ja levittämään merireittien verkostoa tällaisia aloitteita varten;
23. kehottaa jäsenvaltioita vapauttamaan syrjäisimpien alueiden potentiaalia jakamalla rakenne- ja investointivaroja asianmukaisesti, investoimalla, toteuttamalla asianmukaisia uudistuksia ja esittämällä ehdotuksia asiaankuuluvasta EU:n rahoituksesta, joka kuuluu jäsenvaltioiden eikä alueiden vastuulle, sekä tukemalla vihreää ja digitaalista siirtymää; korostaa samalla, että syrjäisimmillä alueilla voi olla näissä siirtymissä tärkeä rooli ja ne voivat toimia keskuksina vihreille ja digitaalisille hankkeille, jotka voivat auttaa kehittämään kestävyttä ja innovointia arvostavaa talousmallia;
24. korostaa tarvetta laatia syrjäisimpien alueiden liikenne- ja matkailualojen varautumissuunnitelmia, jotta voidaan varmistaa alojen selviytymiskyky erityisesti infrastruktuurin ja julkisten palvelujen osalta, ja ottaa huomioon covid-19-pandemian vaikutukset ja siitä saadut kokemukset, jotta voidaan välttää matkustajien ja tavaroiden kannalta olennaisten palvelujen mahdolliset häiriöt tulevaisuudessa erityisesti terveyskriisien, äärimmäisten sääilmiöiden tai Venäjän Ukrainaan kohdistaman laittoman hyökkäyksen kaltaisten konfliktien yhteydessä;
25. korostaa, että syrjäisimpien alueiden potentiaalia voidaan hyödyntää vain unionin, kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, talouden ja yhteiskunnan toimijoiden, kansalaisyhteiskunnan, tiedeyhteisön ja valtiosta riippumattomien järjestöjen kaltaisten eri sidosryhmien yhteistyöllä; korostaa tässä yhteydessä syrjäisimpien alueiden johtajien kokouksen myönteisiä toimia näiden alueiden painopisteiden ja haasteiden määrittämiseksi ja lisätoimintaan kannustamiseksi; toteaa, että syrjäisimpien alueiden välinen yhteistyö on myös olennaisen tärkeää sellaisen

kokonaisvaltaisen lähestymistavan varmistamiseksi, jolla vastataan niiden erityistarpeisiin ja johon sisältyy parhaiden käytäntöjen jakaminen.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	31.1.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 39 -: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zile, Kosma Złotowski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää